

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia 19 stycznia 2011 r.

**Pan
Andrzej Lorenc
Wójt
Gminy Dragacz**

LBY-4101-11-05/2010
P/10/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła w Urzędzie Gminy Dragacz, zwanym dalej „Urzędem”, kontrolę wykonywania przez Wójta Gminy Dragacz, zwanego dalej „Wójtem” zadań z zakresu zarządzania kryzysowego. Kontrolą objęto okres od 22 sierpnia 2007 r. do 15 grudnia 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 20 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonywanie przez Pana Wójta zadań w zakresie zarządzania kryzysowego, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Pozytywną ocenę uzasadnia w szczególności przygotowanie organizacyjne Urzędu do realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego oraz podjęcie niezwłocznych i skutecznych działań w celu ochrony ludności i infrastruktury komunalnej przed skutkami powodzi, która miała miejsce w maju i w czerwcu 2010 r.

Stwierdzone przez NIK nieprawidłowości dotyczyły:

- nieterminowego sporządzenia Planu Reagowania Kryzysowego Gminy Dragacz, zwanego dalej „GPRK” lub „Planem”,

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

- niewywiązywania się z obowiązku zwoływania i prowadzenia w latach 2007-2009 posiedzeń Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (GZZK) w terminach i trybie określonym w regulaminie GZZK,
- planowania w budżetach Gminy Dragacz, zwanej dalej „Gminą”, w latach 2007-2010, środków na finansowanie realizacji zadań własnych w zakresie zarządzania kryzysowego w rozdziałach 01078 oraz 75478 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych, zamiast w rozdziale 75421- Zarządzanie kryzysowe.

1. NIK pozytywnie ocenia przygotowanie organizacyjne Urzędu do realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego, o których mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym², zwanej dalej „ustawą o zarządzaniu kryzysowym”. Zadania te wykonywano przy pomocy pracownika Urzędu zatrudnionego na samodzielny stanowisku ds. zagrożeń i obronnych (SO) oraz GZZK, składającego się z pracowników komórek organizacyjnych Urzędu oraz gminnych jednostek organizacyjnych i pomocniczych. Zadania nałożone na SO oraz GZZK zostały określone w regulaminie organizacyjnym Urzędu oraz w regulaminie GZZK, zwanym dalej „regulaminem”. Według regulaminu zadania te miały być realizowane na posiedzeniach zwoływanych nie rzadziej niż raz na kwartał, w oparciu o roczny plan pracy zatwierdzony przez Wójta. Kontrola wykazała, że w latach 2007-2009, nie sporządzano rocznych planów pracy GZZK oraz nie realizowano obowiązku zwoływania jego posiedzeń w terminach i trybie określonym w regulaminie. Zgodnie z obowiązującym od stycznia 2010 r. nowym regulaminem GZZK niewymagany jest odrębny plan pracy Zespołu oraz nie zostały wyznaczone terminy jego posiedzeń.

Odpowiedzialnym za powyższe nieprawidłowości jest Wójt. Przyczyną niezrealizowania ww. obowiązków, według Pana wyjaśnień, było coroczne sporządzanie „Planu działania Wójta Gminy Dragacz w sprawie realizacji zadań obronnych, zarządzania i reagowania kryzysowego oraz ochrony ludności”, który uwzględniał zadania dotyczące GZZK. Od 2007 r. nie były sporządzane odrębne plany pracy Zespołu ze względu na częste występowanie zdarzeń kryzysowych.

Zgodnie z art. 19 ust. 2 pkt 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym prawidłowo organizował Pan na terenie Gminy prowadzenie ćwiczeń, szkoleń i treningów. W 2007 r. przeprowadzono jedno ćwiczenie w zakresie zarządzania kryzysowego, w 2008 r. po jednym treningu, ćwiczeniu i szkoleniu, w 2009 r. jedno szkolenie i w 2010 r. jeden trening, ćwiczenie i szkolenie. W tych treningach i ćwiczeniach uczestniczyli pracownicy Urzędu, podległych jednostek oraz osoby z GZZK. Ponadto pracownik zajmujący się sprawami

² Dz.U. Nr 89, poz. 590 ze zm.

związanymi z zarządzaniem kryzysowym w latach 2007-2010 uczestniczył w szkoleniach i kursach z zakresu obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego.

2. W okresie objętym kontrolą prawidłowo zorganizowano na terenie Gminy pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego. Dyżury te były pełnione w godzinach pracy Urzędu przez wyznaczonego pracownika. W godzinach popołudniowych i nocnych dni roboczych oraz całodobowo w dni wolne i świąteczne dyżur pełnił personel zatrudniony przez Urząd na terenie Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Dolnej Grupie. Zapewniono dostęp do informacji o numerach telefonów wykorzystywanych na potrzeby całodobowego dyżuru. Numery te były w posiadaniu pracowników Urzędu i jednostek organizacyjnych oraz wywieszone na tablicy ogłoszeń i w Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego Świeciu. Szczegółowe procedury reagowania i współpracy ze służbami zostały uregulowane w GPRK. W toku kontroli stwierdzono, że system łączności w powyższym zakresie działał w sposób prawidłowy.

3. Prawidłowo zorganizował i realizował Pan na terenie Gminy zadania w zakresie ochrony infrastruktury krytycznej oraz opracował procedury, o których mowa w art. 5 ust.2 pkt 3 lit. a, k, l ustawy o zarządzaniu kryzysowym. W załącznikach funkcjonalnych do GPRK zostały zawarte standardowe procedury w przypadku powstania zagrożenia dla infrastruktury krytycznej oraz procedury działania poszczególnych służb w tym zakresie. Na terenie Gminy funkcjonuje system wczesnego ostrzegania oraz system wykrywania i alarmowania, a w trakcie powstania zagrożenia uruchamiany jest stały dyżur. Opracowany został plan przemieszczenia Wójta w zastępcze miejsce pracy. Ochrona infrastruktury krytycznej na terenie Gminy organizowana jest również we współpracy z Policją, dowództwem jednostek wojskowych garnizonu Grudziądz-Grupa, z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Świeciu, Zarządem Gminnym Związku OSP, gminnymi jednostkami OSP oraz podmiotami ochrony mienia prowadzącymi działalność na terenie Gminy. Właściciele i administratorzy obiektów wchodzących w skład infrastruktury krytycznej realizują coroczne zadania ujęte w „Planie działania Wójta w sprawie realizacji zadań obronnych, zarządzania i reagowania kryzysowego oraz ochrony ludności”. Informacje dotyczące zagrożeń infrastruktury krytycznej Gminy są gromadzone i przetwarzane, a opracowane podczas ćwiczeń dokumenty i procedury wykorzystywane w sytuacjach realnego zagrożenia.

4. Stosownie do wymogów art. 19 ust. 2 pkt 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, opracowano GPRK, w którym uwzględniono zalecenia przekazane przez Starostę Świeckiego w piśmie z dnia 14 maja 2008 r. Plan ten został sporządzony przez Pana Wójta po terminie

określonym w art. 34 ust. 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym (22 sierpnia 2008 r.) i został przekazany do zatwierdzenia Staroście Świeckiemu w dniu 25 maja 2009 r. Opóźnienie to wyniosło dziewięć miesięcy. Według Pana wyjaśnień opracowanie GPRK uwarunkowane było otrzymaniem materiałów stanowiących podstawę planu i wytycznych ze Starostwa Powiatowego w Świeciu. Wytyczne te wpłynęły do Urzędu w dniu 23 maja 2008 r. Termin uzgodnień Planu dla Gminy został wyznaczony na dzień 5 maja 2009 r. zgodnie z przesłanym przez Starostę Świeckiego harmonogramem. Do czasu opracowania nowego Planu, korzystano z aktualizowanego na bieżąco GPRK z 2005 r. Opracowany w maju 2009 r. Plan uwzględniał wszystkie elementy wymagane art. 5 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym. Na etapie przygotowywania GPRK dokonywano uzgodnień jego treści z gminnymi służbami oraz jednostkami organizacyjnymi. Założenia GPRK były spójne z założeniami Planu Obrony Cywilnej Gminy oraz Operacyjnym Planem Ochrony Przeciwpowodziowej. W okresie objętym kontrolą Plan został zaktualizowany w dniu 4 stycznia 2010 r. zgodnie z obowiązującą procedurą.

5. W latach 2008-2010 w budżecie Gminy stosownie do obowiązku wynikającego z art. 26 ust. 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, utworzono rezerwę celową na realizację zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego. Kwota rezerwy wynosiła w 2008 r. i 2009 r. po 50,0 tys. zł, a w 2010 r. 40,0 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 0,61%; 0,63% i 0,47% bieżących wydatków budżetu Gminy pomniejszonych o wydatki inwestycyjne, wydatki na wynagrodzenia i pochodne oraz wydatki na obsługę długu. W latach objętych kontrolą rezerwa ta nie była uruchamiana.

6. W budżetach Gminy niezgodnie z wymogiem § 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych³, zaplanowano środki na finansowanie realizacji zadań własnych Gminy w zakresie zarządzania kryzysowego w wysokości: 16,0 tys. zł w 2007 r., 126,0 tys. zł w 2008 r., 16,0 tys. zł w 2009 r. i 187,0 tys. zł w 2010 r. Środki te zaplanowano w rozdziałach klasyfikacji budżetowej 01078 oraz 75478 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych, zamiast w rozdziale 75421 – Zarządzanie kryzysowe. Odpowiedzialna za powyższe Pani Lidia Piechocińska Skarbnik Gminy wyjaśniła, że w uchwałach budżetowych na lata 2007-2010 w rozdziale 01078 kwoty te były planowane w ramach posiadanych środków „na pierwsze wydatki gdy wystąpi taka konieczność”, a środki finansowe na zarządzanie kryzysowe w rozdziale 75421 nie były planowane, gdyż nie występowała taka potrzeba.

³ Dz.U. Nr 107, poz. 726 ze zm.

W latach 2007 i 2009 nie wykorzystano żadnych środków na zarządzanie kryzysowe. W 2008 r. wydatkowano 36,4 tys. zł, ujęte w rozdziale 75478, na usuwanie skutków po przejściu trąby powietrznej. Wydatki poniesione na zakup drewna, materiałów do wykonania dachu, wykonanie przyłącza energetycznego, opracowanie projektu budowlanego oraz wynajem dwóch kontenerów rozliczono prawidłowo. I tak w 2010 r. (do 31 października) wydatkowano 171,9 tys. zł, ujęte w rozdziale 75478, w związku z prowadzoną w Gminie w maju i w czerwcu 2010 r. akcją przeciwpowodziową. Wydatki na zakup sprzętu i materiałów (worki, filtry, żwir, kruszywo, beton, rękawice, kombinezony, węże ssawne, zestaw pompowy), transport piachu, worków i ludzi, naprawę i budowę przepustów, zakup paliwa oraz wykonanie ekspertyz technicznych, prawidłowo rozliczono pod względem rachunkowym.

7. W ocenie NIK, Wójt oraz podległe służby podjęli prawidłowe działania w związku z wystąpieniem na terenie Gminy w maju i w czerwcu 2010 r. powodzi. Stwierdzono, że działania Pana Wójta w zakresie ostrzegania i alarmowania mieszkańców Gminy o wystąpieniu powodzi oraz uruchomienie mechanizmów reagowania i zapobiegania temu zagrożeniu, prowadzone były zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie procedurami, wynikającymi z GPRK oraz z Operacyjnego Planu Ochrony Przeciwpowodziowej. W odpowiednim czasie uruchomiono gminne jednostki organizacyjne oraz służby współdziałające w zarządzaniu kryzysowym w postaci Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Policji. Na bieżąco zamieszczano na stronie internetowej Urzędu oraz tablicy ogłoszeń komunikaty o aktualnej sytuacji powodziowej. Uruchomiono w Urzędzie całodobowy dyżur przepływu informacji, który funkcjonował bez zastrzeżeń. Powołana została komisja ds. ustalania szkód i szacowania strat, która realizowała zadania nałożone na nią w GPRK.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań zapewniających ujmowanie planowanych wydatków na realizację zadań własnych Gminy związanych z zarządzaniem kryzysowym zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do

Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.